

Ett shoppingäventyr i huvudstaden

Alla har vi gått förbi den: butiken med tropiska kameleonten i skyltfönstret, sexshopen, specialaffären med mongoliska underkläder eller designerboutiquen dit bara de rikaste av de rika har tillträde.

Tro det eller ej, men i storstäderna finns det nämligen en värld utanför varuhusens realådor och shoppingcentrens samling av internationella klädkedjor.

Hbl-Junior lät Monica Ålgars förverkliga både barndomsdrömmar och mardrömmar genom att utforska några av de specialaffärer i Helsingfors hon aldrig tidigare vågat besöka.

Helande kristaller och andliga böcker

Det första som förvånar mig då jag stiger in i Unio Mystica är ljuset. I alla de "mystiska" shoppar jag sett på film och på vänners Englandfoton är väggarna svarta, försäljarna iklädda blodröda sjok och rummet upplyst av stearinljus. Unio Mystica är en ljus liten butik med prydliga bokhyllor och leende försäljare.

Sandra visar oss runt bland kristaller, stenar, tarotkort, new age-musik och böcker om astrologi, andlig mognad och världsåskådning, medan ägaren **Manik** (ja, det är det namnen ca fyrtioåriga mannen själv ger mig) berättar om föremålen.

- Alla stenar är bra stenar, säger han. Om du tror på stenens verkan kommer det att bli som du tror. Stenarna är ändå inte huvudsaken för oss, utan böckerna. Vi fungerar också som förlag, och ger ut böcker själva.

Trots att Unio Mystica ser helt vanlig ut, är det ändå något... speciellt över butiken. Försäljarnas tonfall då berättar om stenar som växer av sig själva, den kvittrande musiken i bakgrunden, påståenden om kristallers svängande som ger oss svar på frågor... hela tiden finns där en ömsesidig skepticism: jag tror inte på shamanism och spåntanter, och försäljarna märker det på mig. Döm själva. Naturligtvis får

Upptäcktsfärd. I Arja Könönens second hand-shop finns kläder ända från 1800-talet och framåt. Juniors reporter gick runt i några ovanligare affärer, ställde frågor och provade.

alla tro som de vill, men min uppmaning är att inte lita på de mest lättköpta förklaringarna.

En timme barndomsdrömmar

- Ååååh! är min spontana reaktion då jag ser raderna av upphängda brudklänningar i butiken Morsmaikku.

Ägaren **Johanna Lätti** skrattar, hon är van vid sådana reaktioner. I elva år har hon designat brudklänningar, låtit sig dem i Vanda och sedan sålt dem i sin butik Morsmaikku. Varje klänning är designad av Lätti och sydd i Finland, ändå kostar klänningarna inte mer än 4 500-7 000 mk.

- Jag designar inte pråliga rynchpsych-klänningar, utan allt är stiligt och har rena linjer, säger hon. Visst kan man hitta klänningar från typ Thailand för några tusen mark billigare, men vi använder kvali-

tetstyger och finsk arbetskraft.

Efter en stund är det äntligen dags för mina vildaste prinsessdrömmar att besannas. I ett rum med spegelväggar och mjuk belysning klär jag på mig allt en brud behöver: underkjol med lager av skir tyll, vita sändskor, guldtiara, halvlång slöja och en underbar, underbar klänning. Klänningen är vid och har ett släp, och jag tappar andan av lycka och vågar knappt röra mig.

- Åh Gud, ååååh, piper jag och Johanna Lätti skrattar igen. Klänningen kostar 5 300 mk och jag funderar allvarligt på att köpa den.

Johanna sänker slöjan över mitt ansikte och jag inser att detta är looken för mig, såhär borde jag alltid se ut!

Då vi lämnat Morsmaikku dansar jag fram, och det enda jag kan säga på en lång stund är "ååååh"...

Inte bara pornoporno

- Ska ni skriva något negativt om oss, va? är det första försäljaren i Sexshop Finland säger åt oss då vi förklarar vårt ärende. Det finns faktiskt inget negativt med vår business, fortsätter han och feministen i mig undrar varför han i så fall måste poängtera det?

Sexshoppar är något många av oss förknippar med sunkiga källare och svettiga runkgubbar, men Sexshop Finland är faktiskt inte sådan. Butiken valdes av Citylehti till stadens bästa, och kanske är det så (mina erfarenheter av branschen är begränsade.)

- Många tror att sexbutiker har något med prostitution och droger att göra, men det är inte sant! menar försäljaren. I vår butik har vi valt en lättare ton, det är inte pornoporno.

Min ovana blick säger något annat. Visserligen säljer Sex-

shop Finland också kondomer, piskor och annat i "lättare ton" men minst halva butiken är full av porrfilmer och -tidningar. Pornografi är något man kan ha olika åsikt om, och jag avslutar mig för att i Sexshop Finland dölja min övertygelse.

Butiken har funnits i trettio år, och har också postorderförsäljning. Utbudet består bl.a. av kläder, redskap, filmer och tidningar, och mycket av det som säljs är unikt i Finland. Den mest sålda produkten är det inhemska glidmedlet "Be Happy" för 35 mk.

På en hylla hittar jag en enorm gummipenis, som jag inte kan begripa vad man kan använda till

- Vår princip är den, att alla gör vad de vill med våra varor, svarar försäljaren och skrattar. Jag ler artigt. Hehe.

Medan vi vimsar runt bland handklovar, gummirumpor

och läderhotpans stiger en ung kvinna in i butiken. Hon vill ha ett par lårhögastövlar, och hon får som hon vill.

Släng ut filmerna, tidningarna och alla de sjuka uppfattningar de ger oss om sexualitet, och lämna kvar det som hjälper människor att njuta utan förtryck, så har också jag fått som jag vill.

Ingen vanlig second-hand

- Vad roligt att en finlandssvensk tidning vill skriva om oss, min erfarenhet är att ni finlandssvenskar inte vill använda begagnade kläder! utropar **Arja Könönen**, ägare av butiken Play it Again Sam.

I sin affär säljer Könönen kläder från 1800- till 1970-talet, alltså inte vilket loppisskrot som helst. Var hon hittar kläderna är en affärshemlighet och priserna på de noggrant utvalda kläderna är betydligt högre än i typ UFF.

Play it Again Sam är en alldeles unik butik, och den är full av fantastiska kreationer. Arja Könönen hyr också ut kläder, bl.a. till teatrar, reklamer och fotografer.

Bland alla underbara, häftiga, vackra kläder väljs en ljusgul vadderad 60-talsklänning ut åt mig. Iklädd den ser jag om möjligt ännu bredare ut än jag redan är, och min ofattbara skönhet understryks ytterligare av en svandunsgrej i håret. Olycklig tittar jag ut över tyllkjolar, balkänningar, Chanelskor och fantastiska korsetter men det hjälper inte, jag måste tydligen ha på mig vaddhelvetet.

- Unga trendmedvetna människor köper sina kläder här, säger Könönen. Modet kommer ju igen, och här hittar man de äkta föregångarna.

Jag, vaddet och svandunet sätter oss i en knut och ber till Gud att vi aldrig, aldrig någonsin blir moderna igen.

TEXT: MONICA ÅLGARS
FOTO: FREDRIKA BISTRÖM

Unio Mystica, Georgsgatan 8
Morsmaikku, Fredriksg. 18
Sexshop Finland, Pengerg. 24
www.sexshop-finland.fi
Play it Again Sam, Sjötullsg. 2/
Fredsg. 2

Handwritten signature

15. 3-9